

**«Фундатор наукового садівництва в
Україні» – до 170-ої річниці від Дня
народження Л. П. Симиренка
(1855-1920), українського вченого-
селекціонера, помолога, теоретика і
практика садівництва**

2025

Левко Платонович Симиренко (6 (18) лютого 1855 р., с. Мліїв, Черкаський район, Черкаська область, Україна – 6 січня 1920 р.) – український помолог і плодород.

Біографія

Народився у селі Млієві, тоді Черкаський повіт, Київська губернія. Син Платона Симиренка. У 1879 році закінчив природничий факультет Новоросійського університету і у 1879-1887 роках за участь у русі народників перебував на засланні у Східному Сибіру, де працював садівником (серед іншого виплекав низькорослі повзучі овочеві дерева, які можуть витримати низькі температури).

Після повернення до Млієва Симиренко створив у ньому маточний колекційний сад і помологічний розсадник, який став найкращим й однією з найбагатших в Європі помологічних колекцій; окрім інших овочевих й ягідних рослин, розсадник включав: 900 сортів яблунь, 889 — груш, 84 — слив, 350 — вишень і черешень, 15 — бросквини, 36 — абрикоси, 165 — агрусу, 54 — горіха. Симиренко всебічно вивчав зібрані ним сорти, поліпшував селекційним способом якість місця, акліматизував чужі й вивів нові (наприклад, популярний сорт яблуні Ренет Симиренка, названий ним на честь батька), вказував для яких районів рекомендовані сорти є перспективними.

При своєму розсаднику організував школу садівників і виховав низку висококваліфікованих фахівців, серед інших свого сина Володимира Смиренка.

Перші результати вивчення помологічної колекції свого розсадника виклав у «Генеральному каталозі». 1912 року видав капітальну працю «Кримське промислове плідівництво»; головна праця Смиренка — «Помологія», 1 – 3 тт., з'явилася у 1961 – 63 у Києві (друге вид. 1974). Близьким другом Л. Смиренка був кримський ентомолог Сигізмунд Мокржецький.

За радянської влади маєток Смиренка націоналізовано і на його терені засновано Мліївську дослідну станцію садівництва, яку згодом названо іменем Л. Смиренка. Першим директором станції був його син Володимир.

Левко Смиренко з дітьми, 1910-ті рр.
Зліва направо: Платон Львович (1888—1952), Володимир Львович, Левко Платонович, Тетяна Львівна (1887—1973)

6 січня 1920 року Левко Смиренко трагічно загинув від кулі бандитів. Але до сьогодні не розкрито мотивів замаху, не названо замовників і виконавців злочину. Смерть Левка Платоновича швидко знайшла своє пояснення: він загинув від руки бандита. Мовляв, Млієвом тоді сновигали усякі “отамани”. Вони займалися розбоєм, грабунком, вбивствами чесних, порядних громадян.

Хоча дійшли майже документальні свідчення наймолодшої доньки Лева Смиренка Софії про трагічний вечір 5 січня 1920 року. Вона добре запам’ятала ті події. Цивільна дружина Софія Хорішман опитала всіх присутніх у будинку. Записали пояснення, що чули-бачили перед фатальним пострілом.

Того вечора вчений погасив каганець на кухні і підійшов до вікна, щоб роздивитися, хто у дворі гукав-стукав й нібито вимагає липового меду до куті на свят-вечір. В цю мить пролунав постріл.

Чоловік отримав поранення у плече. Дружина Софія не розгубилася і зуміла витягти з рани кулю. Куля потрапила в передпліччя – не найнебезпечніше місце, якби не те, що вона перебила вену. Пулю досі зберігають у нащадків Смиренка в Харкові. Викликала лікаря, але врятувати Левка Платоновича не вдалося. Він стік кров’ю і вранці 6 січня помер. Його поховали на сімейному кладовищі, у родовому храмі, побудованому в 1858-м році.

Пам'ятник бюст Леву Платоновичу Симиренко встановлено біля одного із корпусів аргарного технікуму в місті Городище Черкаської області.

Визнання

Л. П. Симиренко – видатний помолог і науковець-садівник — здобув світову популярність. Він був обраний членом-кореспондентом Бельгійського товариства садівників, а в 1895 р. – Почесним членом Французького національного помологічного товариства.

Премія імені Левка Платоновича Симиренка – премія, встановлена НАН України за видатні наукові роботи в галузі садівництва, дендробіології та квітництва. Премію засновано у 1980 році та названо на честь видатного українського помолога, Симиренка Левка Платоновича.

Починаючи з 2007 року Премію імені Л. П. Симиренка присуджує відділення загальної біології НАН.

Автор широко відомого сорту яблуни Ренет Симиренко. Батько Володимира Симиренка. Життя його виявилось напрочуд складним. Вчений-садівник, автор книг з помології, і багатьох сортів, включаючи знаменитий Ренет Симиренко.

Пам'ятник Льву Смиренку в Мліві

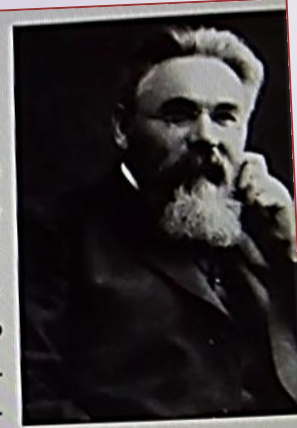

Левко Смиренко на поштовій марці 1996 року (праворуч)

Література:

Кучер А. О. Смиренко Левко Платонович / А. О. Кучер, П. І. Іваненко // Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба [та ін.]. – Київ : Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України, 2022. URL: <https://esu.com.ua/article-77804>.

СИМИРЕНКО Левко Платонович (06(18). 02. 1855, с. Мліїв Черкаського повіту Київської губернії, нині Черкаського р-ну Черкаської обл. — 06. 01. 1920, там само) — вчений-селекціонер, помолог, теоретик і практик садівництва. Член-кореспондент Бельгійського товариства садівників (1894), почесний чл. Французького національного помологічного товариства (1895). Золота медаль французького товариства садоводів (1913). Велика золота медаль ім. Х. Стевена (1914). У 1872 закінчив із золотою медаллю приватну гімназію Кнеррі та математичного факультету Новоросійського математичний факультет Університету св. Кирилу і Іоанну, став членом Київського молодіжного товариства. Дружив з М. Желябовим, братами Іваном і Володимиром, Лизогубом, І. Білоконським та ін. З меткою в 1878 повернувся до Новоросійського університету, де був заарештований (диплом кандидата отримав у Сибіру (Росія). У м. Красноярськ працював садівником, оранжерей, ініціював реконструкцію міського саду. Після неодноразових клопотань у грузинському міністерстві отримав короткий строк створив колекційний сад найбагатших у Європі. Так, 1912 у колекції було 900, груші — 889, черешні та вишні — 300, троянд і 305 різновидів хвойних дерев.

...дійну діяльність
...кандидата природничих наук. У листопаді
...ним розпорядженням висланий до Східн
...ловця, організував будівництво тепли
...д рік провів в ув'язненні в одиночній кам
...ківщину. В родинному маєтку в Млієві
...найкращим у Російській імперії і одним
...сячі сортів різних рослин, зокрема яблун
...66, горіха — 45. Крім того, зібрано 937 сор
...отехнічні прийоми вирощування посадков

Бойко О. Д. Симиренко Левко Платонович / О. Д. Бойко // Енциклопедія історії України : у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій та ін. – Київ : Наук. думка, 2012. – Т. 9 : Прил–С. – С. 557.

e.u

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

... «Плодовий розса-
(1929). 1931–37, а потім
... і засівний рад
... (посмертно реабілітова-
... на очей світ під час
Володимира Леоневича
... 1933. Рукописъ быль-
... «Помологія» та деякі
... матеріали розового
... Володимир Леоневич, пе-
... новизнувність решту,
... на Брежнєвима (острі Іе-
... нна, яка змушувала ку
... на кава доможавши, де
... зшиви після 1956.
... дуючі 2002 на оними-
... 1920–30-х рр. викладав (доцент,
... номічима і 10-ти роки
... Володимира Лева-
... Українни працював на по-
... бую вшарпавши на «В»
... українських інституту.
Д.П. Симиренко та
... 2004 з метою вшарп-
... Лева Платоновича
... Володимир Леоневич
... чиним академічних спе-
... ціальностей С. П.
... 12–ти інших наук.
... У 1970-х рр. працював
... чиним наук, викладав
... чинних наук, викладав
... робота.
... С. Володимир викладав проти
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-

земельних справ УНР. У листо-
паді 1920 очолював Млітський сіль-
сько-господарський дослідний стан-
ція Центр держ. плодощової розса-
дощової мережі (Одеса). За революцій-
ного часу втік в Київ, потім в Україну,
... «Помологія» та деякі
... матеріали розового
... Володимир Леоневич, пе-
... новизнувність решту,
... на Брежнєвима (острі Іе-
... нна, яка змушувала ку
... на кава доможавши, де
... зшиви після 1956.
... дуючі 2002 на оними-
... 1920–30-х рр. викладав (доцент,
... номічима і 10-ти роки
... Володимира Лева-
... Українни працював на по-
... бую вшарпавши на «В»
... українських інституту.
Д.П. Симиренко та
... 2004 з метою вшарп-
... Лева Платоновича
... Володимир Леоневич
... чиним академічних спе-
... ціальностей С. П.
... 12–ти інших наук.
... У 1970-х рр. працював
... чиним наук, викладав
... чинних наук, викладав
... робота.
... С. Володимир викладав проти
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-

557
СИМИРЕНКО
Левко Платонович (зображення)
... (посмертно реабілітова-
... на очей світ під час
Володимира Леоневича
... 1933. Рукописъ быль-
... «Помологія» та деякі
... матеріали розового
... Володимир Леоневич, пе-
... новизнувність решту,
... на Брежнєвима (острі Іе-
... нна, яка змушувала ку
... на кава доможавши, де
... зшиви після 1956.
... дуючі 2002 на оними-
... 1920–30-х рр. викладав (доцент,
... номічима і 10-ти роки
... Володимира Лева-
... Українни працював на по-
... бую вшарпавши на «В»
... українських інституту.
Д.П. Симиренко та
... 2004 з метою вшарп-
... Лева Платоновича
... Володимир Леоневич
... чиним академічних спе-
... ціальностей С. П.
... 12–ти інших наук.
... У 1970-х рр. працював
... чиним наук, викладав
... чинних наук, викладав
... робота.
... С. Володимир викладав проти
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-

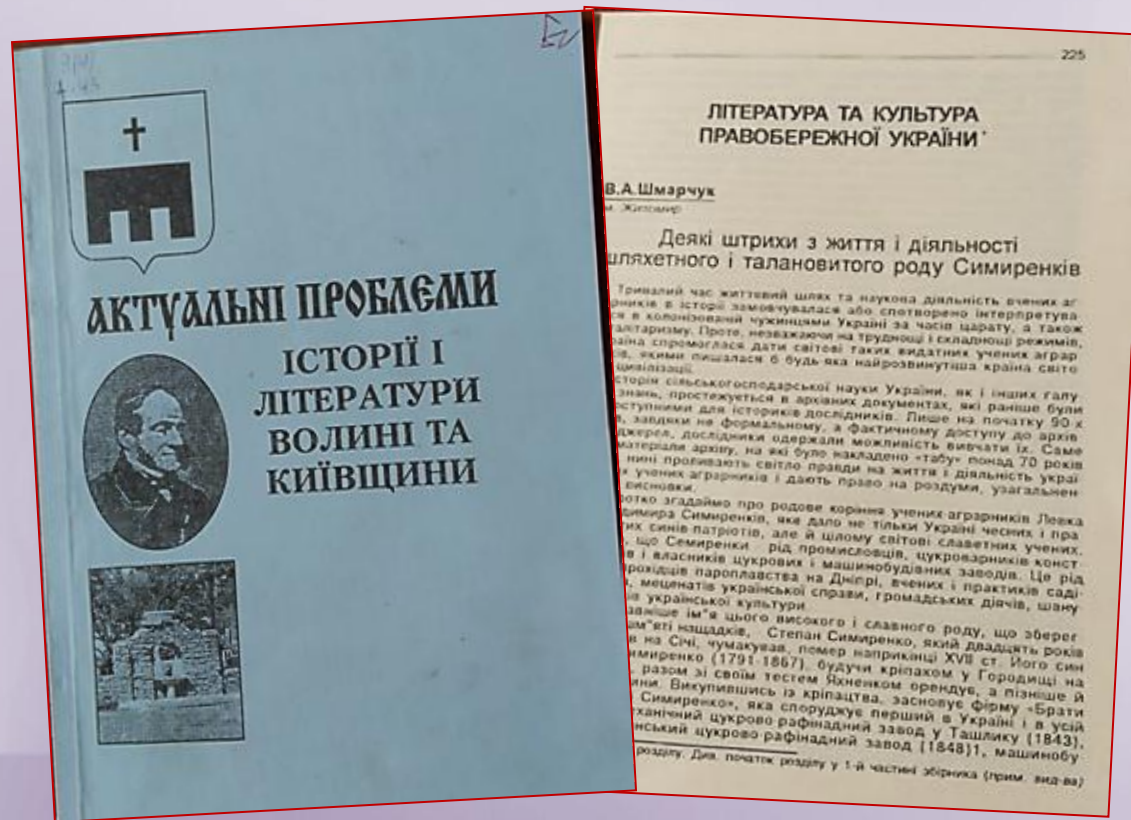
Д.П. Симиренко з родиною.
Зліва направо:
Платон Лявоченко,
Володимир Леоневич,
Левко Платонович,
Тетяна Леонівна.

О.Д. Бойко

... «Плодовий розса-
... (1929). 1931–37, а потім
... і засівний рад
... (посмертно реабілітова-
... на очей світ під час
Володимира Леоневича
... 1933. Рукописъ быль-
... «Помологія» та деякі
... матеріали розового
... Володимир Леоневич, пе-
... новизнувність решту,
... на Брежнєвима (острі Іе-
... нна, яка змушувала ку
... на кава доможавши, де
... зшиви після 1956.
... дуючі 2002 на оними-
... 1920–30-х рр. викладав (доцент,
... номічима і 10-ти роки
... Володимира Лева-
... Українни працював на по-
... бую вшарпавши на «В»
... українських інституту.
Д.П. Симиренко та
... 2004 з метою вшарп-
... Лева Платоновича
... Володимир Леоневич
... чиним академічних спе-
... ціальностей С. П.
... 12–ти інших наук.
... У 1970-х рр. працював
... чиним наук, викладав
... чинних наук, викладав
... робота.
... С. Володимир викладав проти
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-
... діяв декі ІМРуріна і шль-

Шмарчук В. А. Деякі штрихи з життя і діяльності шляхетного і талановитого роду Симиренків / В. А. Шмарчук // Актуальні проблеми історії і літератури Волині та Київщини : зб. наук. пр. : у 2 ч. / [редкол.: В. А. Баженов та ін.]. – Житомир , 1999. - Ч. 2. – С. 225-229.

Расяк Н. С. Великий садівничий України [про визначного вченого, садівника Л. П. Симиренка] / Н. С. Расяк // Біологія : наук.-метод. журн. – 2020. – № 22/24. – С. 40-45.

Лопатіна Г. В. Великий садівничий : до дня народж. Л. П. Симиренка : бінар. урок з географії, біології та укр. мови / Г. В. Лопатіна, К. М. Денисенко // Біологія : наук.-метод. журн. – 2010. – № 16/18. – С. 71-73.

Віртуальну виставку підготувала бібліотекар природничого факультету Бурчинська А. В. Кількість джерел: 7.